

02.11.2021

Група № 15

Мегей А.В.

Історія України

Урок № 17-18

Тема: Директорія

Мета: визначити причини падіння влади гетьмана П. Скоропадського і приходу Директорії; схарактеризувати політику Директорії УНР; розповісти про Другу війну радянської Росії проти УНР.

Основні дати:

- серпень 1918 р. — утворення Українського національного союзу (УНС);
- 13 листопада 1918 р. — анулювання радянською Росією Брест-Литовського мирного договору;
- 13—14 листопада 1918 р. — утворення Директорії;
- 28 листопада 1919 р. — створення Тимчасового робітничо-селянського уряду України;
- кінець листопада 1918 — квітень 1919 р. — інтервенція військ Антанти на півдні України;
- 14 грудня 1918 р. — зренчення П. Скоропадським влади. Перехід влади до Директорії;

ХІД УРОКУ

Поразка Німеччини у Першій світовій війні вирішила долю П. Скоропадського. В умовах активізації опозиції (Українського Національного Союзу (УНС), який очолював Винниченко) 14 листопада 1918 року гетьман видає грамоту про відмову від самостійної Української держави, береться курс на утворення Всеросійської федерації народів і відновлення «Великої Росії».

В ніч з 13 на 14 листопада УНС проголосив відновлення УНР і для керівництва антигетьманським повстанням створив Директорію УНР (голова В. Винниченко – УСДРП, головний отаман війська УНР С. Петлюра – УСДРП, члени: Ф. Швець – УПСР, А. Макаренко – керівник профспілки залізничників, О. Андріївський – УПСС).

15 листопада 1918 року на заклик Директорії антигетьманське повстання розпочалося. Центром формування сил опору стала Біла Церква де знаходився корпус січових стрільців Є. Коновальня.

18 листопада 1918 року відбувся вирішальний бій під Мотовилівкою. Війська гетьмана зазнали поразку, частина перейшла на бік повсталих.

Війська Директорії увійшли до Києва 14 грудня. Гетьман П. Скоропадський зрікся влади і виїхав до Німеччини. 18 грудня Директорія урочисто прибула до Києва.

Причини поразки гетьманату П. Скоропадського:

- реставрація старих порядків, що привело до нарощання соціальної напруги;
- виникнення опозиції до гетьманської влади;
- спроба П. Скоропадського знайти опору серед білогвардійців, відмова від незалежності;
- залежність Української держави від австро-німецьких збройних формувань.

26 грудня 1918 року проголошується Декларація з програмою Директорії. Гетьманщина скасовувалася, відновлювалося УНР. Директорія мала виконувати роль тимчасової верховної влади до скликання Трудового конгресу України (вищого законодавчого органу). Заявивши, що влада в УНР належить трудящому народу, Директорія позбавила права голосу нетрудові, експлуататорські класи. В результаті не отримали виборче право промисловці, поміщики, комерсанти, частина інтелігенції, духовенство. Створюється уряд – Рада народних міністрів, яку очолював В. Чехівський. На місцях влада передавалася губернським та повітовим трудовим радам. Але зруйнувавши вертикаль влади гетьманату, Директорія лише задекларувала нову владну структуру, втілити плани в життя не змогла. В складних воєнно-політичних умовах Трудовий конгрес передав всю повноту влади Директорії, яка згодом під тиском обставин перетворюється на особисту диктатуру С. Петлюри. В. Винниченко в лютому 1919 року залишив Директорію не погоджуючись із політикою спрямованою на співпрацю з Антантою.

Соціально-економічна програма передбачала:

- ліквідацію приватної власності;
- аграрну реформу (в одні руки не більше 15 десятин);
- відновлення 8-годинного робочого дня;
- встановлення робітничого контролю на виробництві;
- соціальні гарантії (допомога по безробіттю, укладання колективних договорів).

Але в умовах громадянської війни та інтервенції соціально-економічні перетворення були відкладені. Головним завданням Директорії стала перемога у війні.

Директорії вдалося добитися розширення міжнародних зв'язків УНР, але небе вдалося налагодити нормальні відносини з країнами, від яких залежала доля УНР: Радянською Росією, державами Антанти, Польщею.

Після поразки німецько-австрійського блоку Антанта спробувала взяти під свій контроль перебіг подій на всіх територіях, залишених військами противника. У листопаді 1918 року військові кораблі Франції вже з'явилися на рейді Севастополя та Одеси й розпочали наступ в глиб української території. Антанта була згодна визнати Директорію за умови підпорядкування її військ генерала Денікіну. Директорія відмовилася, але спроба витіснити війська Антанти зазнала поразки.

ПІДСУМКИ УРОКУ

У час приходу Директорії до влади зовнішньополітичне та внутрішнє становище України було вкрай складним. Директорія проголошувала вірність інтересам трудящих селян та робітників, але реально мало що зробила для виконання своїх обіцянок.

Ускладнювали ситуацію в Україні Друга війна з радянською Росією та селянська війна за землю.

Не зумівши впоратися зі складною ситуацією її не знайшовши адекватного рішення Директорія зазнала поразки. Але український народ продовжив національно-визвольну боротьбу, на чолі якої став С. Петлюра.

Поразка Директорії спричинила встановлення вдруге радянської влади в Україні у формі УСРР.

Повторна спроба радянізації України, запровадження політики воєнного комунізму наразилися на опір населення.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

- 1) Із якою метою було створено Директорію? Хто входив до її складу?
- 2) Що таке Трудовий конгрес?
- 3) Яку внутрішню політику проводила Директорія? Назвіть основні заходи.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- 1) Опрацьуйте матеріал підручника. (Власов В.С. Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / В.С. Власов, С.В. Кульчицький. – Київ: Літера ЛТД, 2018, сторінки 78-84)
- 2) Напишіть конспект у робочий зошит
- 3) Дайте відповіді на запитання (письмово)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Власов В.С. Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / В.С. Власов, С.В. Кульчицький. – Київ: Літера ЛТД, 2018.

РЕКОМЕНДОВАНІ ВІДЕО ДЛЯ ПЕРЕГЛЯДУ:

- https://www.youtube.com/watch?v=_kvFAVhb78Q
- <https://www.youtube.com/watch?v=0HyboohokEI>

**Виконані завдання відправте мені на електронну пошту
anastasiamegei@ukr.net. У темі листа вказати ПІБ, номер групи, номер
уроку і дату.**